

Kontaktperson
Miljöprövningsenheten
Birgitta Widén
010-224 16 95
skane@lansstyrelsen.se

m.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss gällande promemorian "Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet"

Er beteckning: M2021/00596

Länsstyrelsen Skånes remissvar

Länsstyrelsen Skånes synpunkter följer samma ordningsföljd som avsnitt 2 Författningsförslag.

2.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Genom föreslagen ändring i 6 kap. 26 § miljöbalken säkerställs att allmänheten erhåller information om länsstyrelsens beslut huruvida en tillståndspliktig verksamhet bedöms medföra en betydande miljöpåverkan eller ej.

Länsstyrelsen Skåne anser att det är tillräckligt att det som i dagsläget finns information i vårt webbdarium som kan användas för att begära ut beslut istället för att utveckla "IED-lösningen" eller utveckla ett nytt IT-stöd. I båda fallen behövs dessutom införas manuella handläggningsrutiner (maskning) för att länsstyrelserna ska kunna publicera besluten i sin helhet på webben. Lösningen med publicering i webbdariet borde vara tillräckligt och mest kostnadseffektivt samt tillgodose kraven enligt MKB-direktivet.

I sammanhanget bör dock framhållas att Länsstyrelsen Skåne alltid kungör tillståndsansökningar med liten miljökonsekvensbeskrivning enligt 19 kap. 4 § miljöbalken. Länsstyrelsen Skåne gör härvid ingen skillnad på om tillståndsansökan medför en specifik miljöbedömning eller en liten miljökonsekvensbeskrivning även om detta inte uttryckligen framgår av bestämmelsen. Genom detta förfarande får således allmänheten redan idag kännedom om Länsstyrelsen Skånes beslut om att en betydande miljöpåverkan inte kan antas.

2.2 Förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948) och 2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg

Vad gäller kravet på att länsstyrelsens beslut i fråga om betydande miljöpåverkan ska göras tillgängligt för allmänheten anser Länsstyrelsen Skåne att det bör det framgå av lagstiftningen var ansvaret ligger för att göra beslutet tillgängligt. Förslagsvis bör det vara "den som avser bygga väg eller järnväg" på samma sätt som samrådsunderlaget och miljökonsekvensbeskrivningen görs tillgängligt för allmänheten, se exemplen nedan:

Väglagen 14 c § andra stycket

"Den som avser att bygga vägen ska ta fram underlag för samrådet och göra det tillgängligt samt ge de enskilda som kan antas bli särskilt berörda möjlighet att yttra sig."

Väglagen 17 § första stycket

"Den som avser att bygga en väg ska kungöra förslaget till vägplan och underlaget till denna och låta det granskas. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska denna kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten enligt 6 kap. 39 § första stycket och 40 och 41 §§ miljöbalken och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser."

Lag om byggande av järnväg 2 kap 3 § andra stycket

"Den som avser att bygga järnvägen ska ta fram underlag för samrådet och göra det tillgängligt samt ge de enskilda som kan antas bli särskilt berörda möjlighet att yttra sig."

Lag om byggande av järnväg 2 kap 12 § första stycket

"Den som avser att bygga en järnväg ska kungöra förslaget till järnvägsplan och underlaget till denna och låta det granskas. Om en miljökonsekvensbeskrivning har upprättats, ska denna kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten enligt 6 kap. 39 § första stycket samt 40 och 41 §§ miljöbalken och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser."

Angående att länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan inte får överklagas särskilt bör det förtydligas i lagstiftningen (eventuellt i förordningarna) att det innebär att beslutet går att överklaga i samband med beslutet att fastställa planen och till vilken instans. Det framgår inte av promemorian var beslutet ska överklagas. Är det till regeringen eller till Trafikverkets planprövning? Promemorians konsekvensbeskrivning bör kompletteras med ett förtydligande avseende vad ett eventuellt "godkänt" överklagande innebär för planen och planprocessen. Om överklagandet resulterar i att miljökonsekvensbeskrivning skulle ha tagits fram för planen, innebär det till exempel att planprocessen behöver backas till samrådshandling?

2.5 Förslag till ändring i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Ett ökat antal anmälningspliktiga verksamheter än vad som hittills varit fallet kommer genom föreslagen lydelse i 26 a § att omfattas av utökat krav på beslutsunderlag i anmälan. Underlaget för behovsbedömningen för de anmälningspliktiga verksamheterna är detsamma som för de tillståndspliktiga verksamheter som ska behovsbedömas. Länsstyrelsen Skånes erfarenheter från bedömning i fråga om tillståndspliktiga verksamheter kan antas medföra betydande miljöpåverkan är att såväl tidsåtgång som svårighetsgrad i bedömningen varierar stort. Den generella tidsåtgången för kommunerna att bedöma och dokumentera ställningstagandet i frågan om betydande miljöpåverkan har uppskattats till en timme per anmälningsärende. Utifrån Länsstyrelsen Skånes erfarenheter förutsätter den uppskattade tidsåtgång för behovsbedömningen att frågan är exceptionellt enkel till sin karaktär. I annat fall torde betydligt längre handläggningstid erfordras.

Länsstyrelsen Skåne är medveten om att den fråga som nu lyfts inte omfattas av det aktuella uppdraget. I samband med att 22 § nu föreslås ge ändrad lydelse vill Länsstyrelsen Skåne uppmärksamma följande. Ett förtydligande vore önskvärt som klargör hur andra stycket i bestämmelsen är tänkt att tillämpas när miljöprövningsdelegationen prövar ärendet som ändringen har samband med. Det är oklart om det är länsstyrelsen eller miljöprövningsdelegationen som ska pröva den anmälda verksamheten/åtgärden som lämnats in till länsstyrelsen. Efterfrågat förtydligande behöver inte nödvändigtvis komma till uttryck i själva bestämmelsen utan ett förarbetsuttalande om hur bestämmelsen ska tillämpas bedöms vara tillräckligt.

2.6 Förslag till förordning om ändring i förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Bilagan till förordningen behöver ses över vad gäller avgifter för prövning och tillsyn avseende täkter. Länsstyrelsen Skåne konstaterar att täkterna blir allt större och de årliga uttagen vida överskrider den övre gränsen för avgiften. Därför bör avgiften differentieras ytterligare.

2.7 Förslag till förordning om ändring i miljöprövningsförordningen (2013:251)

De nya bestämmelserna i 1 kap. 10 a och 10b §§ kan med fördel flyttas till förordningen om miljöfarlig verksamhet då de specifikt avser hanteringen av anmälningspliktiga verksamheter.

Länsstyrelsen Skåne är positiv till förslaget att samtliga täkter regleras antingen via tillstånds- eller anmälningsplikt genom ändringar i 4 kap.

Länsstyrelsen Skåne är positiv till att återvinning av avfall för anläggningsändamål ska omfattas av tillstånd- eller anmälningsplikt enligt föreslagna ändringar i 29 kap. Att tillsynsmyndigheten (och verksamhetsutövaren) inte ska behöva ta ställning till om föroreningsrisken är mindre än ringa kan i teorin underlätta bedömningen och ge en viss tidsbesparing. Detta bygger dock på att det tydligt framgår om och när undantagen är tillämpliga. Motsvarande arbete blir annars att bedöma tillämpligheten av undantagen istället för bedömningen om föroreningsrisken är mindre än ringa. Länsstyrelsen Skåne anser att det bör tas fram tydliga kriterier för när undantaget aktualiseras. Det bör bland annat finnas fastställda nivåer för vad som avses med icke-förorenad jord, såväl vad gäller halt som lakning. Vidare behövs vägledning beträffande vad som avses med ”i anslutning till den plats där schaktningen utfördes” för svenska förhållanden och utifrån EU-kommissionens vägledning.

Länsstyrelsen Skåne är positiv till att verksamhetskoderna för behandling av avfall som uppkommit i egen verksamhet tas bort i 29 kap. Detta avfall skiljer sig inte från annan typ av avfall och bör hanteras utifrån de koder som rör behandling av avfall.

2.8 Förordning om ändring i miljöbedömningsförordningen (2017:966)

Föreslagna förändringar i 6 § första stycket innebär bland annat att vissa miljöfarliga verksamheter istället för att som idag alltid ska medföra betydande miljöpåverkan istället ska bedömas från fall till fall. Den sistnämnda ändringen motiveras inte av oklarheter i implementeringen av MKB-direktivet, utan motiveras av att dessa verksamheter inte återfinns i bilaga 1 till MKB-direktivet. De omfattas således inte av obligatoriskt krav på specifik miljöbedömning enligt MKB-direktivet.

Länsstyrelsen Skåne har i sitt yttrande till Naturvårdsverket över *RU Kategorisering av verksamheter och åtgärder utifrån krav på miljökonsekvensbeskrivning* särskilt kommenterat tre verksamhetskoder som ändras från alltid betydande miljöpåverkan till en bedömning i varje enskilt fall. Dessa verksamheter föreslås även i föreliggande promemoria ingå i den grupp av verksamheter som ska bedömas från fall till fall.

Länsstyrelsen Skåne motsätter sig att nedanstående tillståndspliktiga verksamheter inte längre alltid ska anses innebära betydande miljöpåverkan och av följande skäl.

- 2 kap. 2 § miljöprövningsförordningen, verksamhetskod 1.11, omfattande djurhållning över 400 djurenheter. Övergödningssituationen är allvarlig i Skåne. Skånes vatten är kraftigt påverkade av övergödning och majoriteten av vattendragen, sjöarna och kustvattnen uppnår inte god status med avseende på näringsämnen enligt EU:s Ramdirektiv för vatten. Nedfallet av kväve över Skåne varierar mellan 7 och 17 kilogram per hektar och år på öppet fält vilket är långt över den kritiska belastningsgränsen för skogsmark i Sverige på 5 kilogram kväve

per hektar och år. I Skåne förekommer förhöjda halter av nitratkväve i markvattnet vilket kan förklaras av högt kvävenedfall under lång tid. Detta innebär en risk för utlakning till ytvatten och därigenom bidrag till övergödning och försurning.

Länsstyrelsen Skåne skulle i den absoluta majoriteten av alla undersökningssamråd omfattande verksamhetskod 1.11 bedöma att den planerade verksamheten ska antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av hanteringen av gödsel, störningar för kringboende eller ammoniakutsläpp. Länsstyrelsen Skåne anser därför att verksamhet som är tillståndspliktig enligt 2 kap. 2 § miljöprövningsförordningen fortsatt alltid ska antas medföra betydande miljöpåverkan.

- 21 kap. 9 § miljöprövningsförordningen omfattande gas- och vätskeformiga bränslen, el, värme och kyla, verksamhetskod 40.50-i , som avser anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av minst 50 megawatt men högst 300 megawatt. Länsstyrelsen Skåne anser att förbränningsanläggningar av denna storlek även fortsättningsvis ska antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av utsläpp till luft och transporter av bränslen. Att undantag görs för rena naturgaspannor där inga transporter av bränslen förekommer och utsläppen är låga är mer rimligt än att behövsbedöma alla sådana anläggningar.
- För verksamheter som omfattas av 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen, rening av avloppsvatten, verksamhetskoderna 90.10 och 90.11, införs ett tröskelvärde vid en föroreningsmängd som motsvarar minst 10 000 personekvivalenter. Tröskelvärdet föreslås bli skiljelinjen mellan avloppsreningsanläggningar som alltid ska antas medföra betydande miljöpåverkan och de anläggningar som ska behövsbedömas i varje enskilt fall. För närvarande finns inget sådant tröskelvärde utan verksamheter som omfattas av verksamhetskoderna ska alltid antas medföra betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen Skåne bedömer att alla avloppsreningsanläggningar i länet kommer att medföra betydande miljöpåverkan eftersom de mindre verken är inlandsverk och oftast ligger vid små recipienter vilket medför att verkens bidrag till recipienten oftast inte är obetydlig.

I promemorian betraktas ändringen från ett obligatoriskt förfarande med specifik miljöbedömning till behövsbedömning i varje enskilt fall som en regelförenkling. Detta må gälla i teorin. I praktiken kan behövsbedömningen leda till ökade svårigheter för verksamhetsutövaren att förutse vad som kommer att krävas av denne och vilken tidsutdräkt som blir följden.

Alla miljöfarliga verksamheter klassificeras enligt en fallande skala från A, B till C (U) , där A-verksamheter är de med mest risk för påverkan på miljön, B lite mindre och så vidare. Länsstyrelsen Skåne anser förslagen att ta bort det obligatoriska kravet på att göra en specifik miljöbedömning för flera av A-verksamheterna och B-verksamheterna (till exempel deponering av farligt avfall 90.320-i) inte stämmer överens med denna klassificering. Flertalet förändringar i miljöprövningsförordningen, för att uppfylla avfallsdirektivet och MKB-direktivet, har medfört att systematiken i uppdelning av verksamheter utifrån miljöpåverkan har blivit underordnad. Länsstyrelsen Skåne ifrågasätter att det skulle bli en regelförenkling att flera A-verksamheter med inneboende miljörisker (oavsett lokalisering) nu ska genomgå en behovsbedömning i varje enskilt fall.

Länsstyrelsen Skåne förespråkar en förutsägbarhet och konsekvens i systemets uppbyggnad så att A-verksamheter, verksamheter som är industriutsläppsverksamheter och Sevesoverksamheter på den högre kravnivån generellt ska antas medföra betydande miljöpåverkan. Dessa verksamheter bör presumeras att alltid medföra betydande miljöpåverkan. Ett tydligt och förutsägbart system spar tid och resurser för såväl verksamhetsutövare som länsstyrelser och övriga parter.

Vad gäller förslag till ändringar beträffande vattenverksamheter i 6 § första stycket har Länsstyrelsen Skåne inget att erinra.

Den föreslagna lydelsen i 6 § andra stycket miljöbedömningsförordningen är oklar till sin innebörd. Ett förtydligande behövs beträffande vad som avses med att ”en ändring av en tillståndsgiven verksamhet eller åtgärd som avses i första stycket ska antas medföra betydande miljöpåverkan om ändringen innebär att verksamheten måste tillståndsprövas i sin helhet eller någon del av verksamheten omfattas av första stycket”. Den föreslagna lydelsen behöver förtydligas specifikt i förhållande till vad som ska gälla vid ändring genom ändringstillstånd.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen Skåne att de föreslagna ändringarna som kommer att innebära krav på fler behovsbedömningar leder till att det behövs ny och väl genomarbetad vägledning för att möjliggöra enhetliga avvägningar och bedömningar. Ansvaret för att ta fram ny vägledning kommer i första hand att bli en fråga för Naturvårdsverket och länsstyrelserna.

Deltagande och beslutande i ärendet

Detta yttrande har beslutats av avdelningschef Annelie Johansson. I den slutliga handläggningen har även deltagit Miljöprövningsenhetens chef Karin Söderholm, miljöhandläggare Anders Bertholdsson, Miljöprövningsenheten, vattenhandläggare Helen Thorstensson, Vattenenheten, planhandläggare Lisa Hofer, Enheten för samhällsplanering

samt länsassessor Nina Weber, Rättsenheten. Föredragande har varit miljöhandläggare Birgitta Widén, Miljöprövningsenheten.

Annelie Johansson

Birgitta Widén

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia

m.rattssekretariatet@regeringskansliet.se

ingrid.backudd@regeringskansliet.se